

Jednotný evropský patent: stimulace inovací není zadarmo!

Praha, 4. října 2012: Ochrana patentových práv je v Evropské unii nákladná a administrativně náročná. Cena zapsání patentu v celé EU se odhaduje na 20 000 eur, z čehož přibližně 80 procent činí výdaje za překlady. Z tohoto důvodu předložila Evropská komise v březnu 2011, po schválení posílené spolupráce Radou pro konkurenceschopnost, návrh Evropského patentu s jednotným účinkem. Ten by měl dle Komise patentovou ochranu zlevnit a zjednodušit řízení na celém území všech zúčastněných států, tj. celé EU kromě Itálie a Španělska. Výhodou takové úpravy by vedle zlevnění patentů byl také jejich jednotný výklad. Snížení nákladů na překlad by mělo být dosaženo strojovými překlady. Návrh ale není „zadarmo“ a může znamenat nevýhody v podobě většího počtu konkurenčních patentů na území ČR, nejasné právní ochrany v případě strojových překladů a vedení soudních sporů v zahraničí. Jednotná patentová úprava pak může být hrozbou pro ty, kteří se o ni aktivně nezajímají. Na druhou stranu může být stimulem pro inovace a příležitostí pro vstup na zahraniční trhy. Takové jsou závěry debaty o Jednotném evropském patentu ze dne 4. října v Evropském domě v Praze.

Tzv. „Patentový balíček“ z roku 2011 nevznikl na zelené louce. Koncept jednotného patentu se objevil již před třiceti lety a téměř po celou dobu trvá diskuse, jak by taková úprava mohla fungovat v praxi. „Balíček“ z roku 2011 se skládá z návrhu nařízení o patentu s jednotným účinkem, nařízení o překladu takového patentu a mezinárodní dohody o vytvoření soudu pro evropské patenty a patenty EU. „V roce 2011 bylo v ČR uděleno 687 národních patentů a provedena validace u 4 348 evropských patentů pro zahraniční subjekty (převážně z Německa)“, uvedla do kontextu účastníky debaty **Eva Schneiderová**, ředitelka patentového odboru z Úřadu průmyslového vlastnictví. Úřad uděluje národní patenty platné pro území ČR a zároveň provádí validaci evropských patentů udělených (zahraničním subjektům) Evropským patentovým úřadem. Uvedla, že v případě přijetí jednotného patentu by úřad mohl být začleněn do administrace poplatků či poplatků souvisejících s kompenzací za překlady, ale to není prozatím jasné. Jednotná ochrana bude volitelná a zároveň bude koexistovat s národními a stávajícími evropskými patenty. Dále informovala, jak by budoucí jednotný patent fungoval v praxi. Patenty by byly udělovány ve třech jazycích: anglickém, francouzském a německém; pro ostatní jazyky by byly k dispozici strojové překlady do všech úředních jazyků EU. Na zajištění strojových překladů v současné chvíli spolupracuje Komise s Evropským patentovým úřadem, který má uzavřenou dohodu s firmou Google. Právě současná kvalita strojového překladu činí jeho použití podle českých odborníků z řad patentových zástupců a advokátů nevhodným. Dle **Františka Kanii**, předsedy Komory patentových zástupců ČR, bude strojový překlad nespolehlivý až nesrozumitelný, čímž hrozí, že si pasivní uživatelé takto přeložených patentů nebudou schopni patent správně vyložit a ti, kteří budou chtít získat jistotu, si jej budou muset překládat sami. Tím se dle Kanii původní náklady přihlašovatele jednotného patentu přenášejí na celou veřejnost. Největší chybu však Kania vidí v tom, že se na problematiku jednotného evropského patentu hledí pouze očima přihlašovatelů, tj. cca stovky českých firem, ale nehlídá se na zájmy ostatních českých firem, které se průmyslovým právům ostatních, zejména cizích firem budou muset vyhýbat. Nevěří ani tomu, že by se cenu patentů podařilo razantně snížit, tj. ze současných 3 800 eur (jen správní poplatky) za evropský patent na 680 eur za jednotný evropský patent, jak slibují propagátoři tohoto systému.

Přáním Komise je, aby první patenty s jednotným účinkem byly uděleny již v roce 2014. K tomu ale povede ještě dlouhá cesta. Přestože Rada dosáhla letos v červnu zásadní shody, je nyní míč na straně Evropského parlamentu, který by se měl k novým pozměněním návrhu nařízení vyjádřit během podzimu. Zároveň u Soudního Dvora EU leží stížnost Itálie a Španělska na způsob zahájení procedury posílené spolupráce a na jeho rozhodnutí můžeme čekat jeden až dva roky.

Patent je jakási smlouva mezi vynálezcem a státem a obě strany musí splnit svou část povinností. Vynálezce zveřejní řešení a stát omezí ostatní účastníky na trhu, tj. poskytne monopol na dvacet let. „Patent je v podstatě soukromoprávní zákon zavazující všechny ostatní osoby, aby něco nečinily. Navrhovaná úprava založená na právní závaznosti patentu na území ČR v anglickém znění je podle mého názoru ústavně nekonformní, protože adresáti patentu se s obsahem svých povinností nemohou seznámit v jazyce, kterému rozumí. To by mohl být velký problém mimo jiné u trestného činu porušování práv k patentu.“ upozornil **Michal Havlík**, tajemník České národní skupiny Mezinárodního sdružení pro ochranu duševního vlastnictví AIPPI. Další problém vidí v přenosu pravomocí národních soudů rozhodovat v jednom typu civilních sporů na nadnárodní soudní orgán. To v praxi znamená, že český subjekt již nebude za své jednání na území ČR odpovědný výlučně před českými soudy v úředním jazyce ČR jako dosud. Řízení před Jednotným patentovým soudem bude vedeno v zahraničí v cizím jazyce při nesrovnatelně vyšších nákladech než u soudního řízení v ČR. „Niméně jednotný patent přinese také řadu výhod v podobě příležitosti proniknout na zahraniční trhy, snížení ceny patentů a zejména pak vyšší právní jistotu v Evropě vyplývající z jednotného výkladu“, uvedl **Antonín Borovka**, odborník na ochranu duševního vlastnictví ze společnosti LINET s.r.o. Dle jeho názoru pro firmy převáží pozitiva nad negativy. Doporučuje se však v této fázi zaměřit na zmíněná rizika návrhu a snažit se je redukovat. „Jednotný evropský patent je především potřeba vnímat jako stimul inovací“, zakončil Borovka.

Fotografie z akce

Další informace o akci

Debatu pořádaly dne 4. října 2012 Zastoupení Evropské komise v ČR a Informační kancelář Evropského parlamentu v ČR s Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR a CEBRE – Českou podnikatelskou reprezentací při EU. Více informací naleznete [zde](#).

Kontakt pro novináře

Alena Vlačihová

Ředitelka CEBRE – Česká podnikatelská reprezentace při EU v Bruselu

Tel: +32 2/502 07 66 / Tel: +420 246 031 707 (pouze pro volání z ČR) / www.cebrecz

O CEBRE

CEBRE - Česká podnikatelská reprezentace při EU byla vytvořena Hospodářskou komorou ČR, Svazem průmyslu a dopravy ČR a Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, aby prezentovala a obhajovala české podnikatelské zájmy před evropskými institucemi a u evropských podnikatelských federací přímo v Bruselu.

Partner debaty:

Mediální partneři debaty:

Tato debata je organizována jako součást projektu Zastoupení Evropské komise v ČR a Informační kanceláře Evropského parlamentu v ČR s cílem komunikovat aktuální evropská témata vůči široké skupině odborné i laické veřejnosti realizovaného Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR ve spolupráci s CEBRE – Českou podnikatelskou reprezentací při EU. Více informací na prague@cebrecz.

